

Преглед новог правилника о
докторским студијама

Члан 2

Организација докторских студија

Члан 2.

Докторске студије изводе се у оквиру делатности високог образовања и научноистраживачког рада Физичког факултета, а кроз студијске програме докторских студија. Докторске студије се изводе на основу акредитованих студијских програма. Физички факултет изводи докторске студије у сарадњи са чланицама Унивезитета у Београду: Институтом за физику и Институтом за нуклеарне науке „Винча“. По посебном уговору, докторске студије се могу изводити и заједно са другим универзитетима.

Питања организације и наставе на докторским студијама у надлежности су Наставно-научног већа Физичког факултета и Колегијума докторских студија.

Организација докторских студија

Члан 2.

Физички факултет изводи докторске студије у сарадњи са институтима од националног значаја за Републику Србију: Институтом за физику и Институтом за нуклеарне науке „Винча“, чланицама Унивезитета у Београду. По посебном уговору, докторске студије се могу изводити и заједно са другим универзитетима.

Питања организације и наставе на докторским студијама у надлежности су Наставно-научног већа Физичког факултета и Колегијума докторских студија.

- Универзитетима или и факултетима ако је програм мултидисциплинаран?
Да ли треба нагласити и да Универзитети могу да буду страни?

Члан 8 новог правилника (у старом је 9, 8 је избачен)

Докторске студије завршавају се полагањем свих предвиђених испита, те израдом и јавном одбраном докторске дисертације, чиме се стиче научни назив ДОКТОРА (физичких или метеоролошких) НАУКА – Ph. D.

Колегијум докторских студија

Члан 8.

Колегијум докторских студија по правилу чине по два члана координатора сваке од ужих научних области докторских студија физике и метеорологије, који су ангажовани на докторским студијама, од којих је најмање један наставник на Физичком факултету. Проректор за науку Физичког факултета је члан и руководи радом Колегијума.

Координаторе ужих научних области предлажу наставници на сваком од модула докторских студија већином гласова укупног броја наставника на смеру. Поступак гласања спроводи проректор за науку и о резултатима гласања писмено обавештава Колегијум докторских студија и Наставно-научно веће Физичког факултета. Чланови Колегијума се бирају на мандатни период од три године.

Колегијум докторских студија може да предлаже Наставно-научном већу Физичког факултета измене планова и програма докторских студија, као и измене спискова наставника. Наставно-научно веће разматра доспеле предлоге и доноси одлуку у складу са општим актом који доноси Сенат Универзитета у Београду.

Сваке школске године Колегијум усваја коначну листу студената уписаних на докторске студије, листу наставника који испуњавају услове за ментора и регулише остала питања везана за режим докторских студија.

Колегијум докторских студија

Члан 9.

Колегијум докторских студија по правилу чине по два члана координатора сваке од ужих научних области докторских студија физике и метеорологије од којих је најмање један са Физичког факултета. Чланови Колегијума су или редовни професори Факултета или научни саветници института. Састанке Колегијума заказује и њима председава Проректор за науку.

Координаторе ужих научних области предлажу наставници на сваком од смерова докторских студија већином гласова укупног броја наставника на смеру. Предлог за члана Колегијума усваја Колегијум докторских студија, а затим и Наставно научно веће Факултета.

Колегијум предлаже Наставно научно већу Факултета измене планова и програма докторских студија, списак наставника, усваја сваке године листу студената, листу буџетских студента и листу ментора и регулише остала питања везана за режим докторских студија.

Члан 8 новог правилника

- Моје примедбе:
 - Да ли сада чланови колегијума могу да буду сви без обзира на научно или наставно звање (значи не само редовни професори или научни саветници)?
 - Не помињу се експлицитно чланови САНУ и емеритуси, односно сматра се да се то подразумева.
 - Да ли само наставници могу да буду ментори? Тиме се истраживачи на институтима стављају у подоређен положај. Доле у члану 15 пише другачије.
 - Од кад почиње да важи став 2, односно кад почиње мандат? Да ли постоји реизбор или не?

Члан 8 новог правилника

- Сумиране примедбе из раније дискусије (ова верзија правилника је мало измењена):
 - Ранг Колегијума се снижава тиме што се више не прописује највише звање чланова.
 - У складу са одредбама правилника ("Састанке Колегијума заказује и њима председава Продекан за науку"), овим се продекан за науку поставља за члана Колегијума, без обзира на његово звање. Тако да се може догодити да продекан буде ванредни професор, и да постане члан Колегијума, што је непримерено основној идеји (осим ако се не промени Статут Физичког факултета, па се од продекана за наука захтева да буде редовни професор). Такође се потенцијално нарушава равнотежа међу областима (по два представника).
 - Предлог: Колегијум ово питање треба озбиљније да продискутује и нађе задовољавајуће решење.
 - У ставу 3 предлога је формулација "Колегијум предлаже" замењен конструкцијом "Колегијум може да предложи" (измене планова, програма итд., тј. све што је важно о функционисању). Ово постаје критично у светлу наредне потпуно нове реченице "Наставно-научно веће разматра доспеле предлоге и доноси одлуку у складу са општим актом који доноси Сенат Универзитета у Београду." Заправо, закључак је да је свако може да предложи промене, а Веће ће их размотрити и можда усвојити, независно од Колегијума.

Члан 10 новог правилника (13 у старом)

Комисија за упис

Члан 10.

Сваке школске године Комисију за упис на докторске студије бира Наставно-научно веће Физичког факултета, а чине је: продекан за науку и најмање два наставника са Факултета који учествују у реализацији програма докторских студија и који испуњавају услове за ментора. Један од чланова Комисије мора бити наставник на докторским студијама Метеорологије.

Комисија за упис на докторске студије после разматрања програма претходно окончаних студија кандидата одређује допунске (диференцијалне) испите из предмета основних академских или мастер академских студија Физике или Метеорологије које кандидат треба да положи у току прве године студија. Допунски испити се уписују у евиденцију и у индекс студента. По полагању свих допунских испита кандидат стиче исти статус као и остали студенти докторских студија, укључујући и право да полаже испите са докторских студија. Кандидати који нису завршили основне и мастер студије из Физике или Метеорологије, стичу право конкурисања за стипендије након што су положили све допунске испите. Надокнаду за полагање допунских испита кандидат плаћа при упису према ценовнику који у том тренутку важи за предмете на одговарајућим нивоима студијама. Предмети из којих се полажу допунски испити не

улазе у обим ЕСПБ бодова предвиђених за докторске студије, али се уписују у додатак дипломе.

Комисија за упис сачињава прелиминарну ранг листу за упис у прву годину докторских студија. Коначну ранг листу објављује Универзитет.

Пре уписа кандидат који је страни држављанин дужан је да поднесе доказе: да је здравствено осигуран и да влада енглеским или српским језиком (уколико се уписује на студијски програм који се изводи на српском језику).

Комисију за упис предлаже Колегијум докторских студија Наставно-научном већу Физичког факултета, а чине је: продекан за науку и најмање два наставника који учествују у реализацији програма докторских студија и који испуњавају услове за ментора.

Комисија за упис сачињава прелиминарну ранг листу за упис у прву годину докторских студија. Наставно-научно веће Физичког факултета, на основу одлуке комисије за упис, усваја прелиминарну ранг листу кандидата. Коначну ранг листу објављује Универзитет.

- Надлежност за комисију се пребацује са колегијума на ННВ
 - Чак и сада комисију није предложио колегијум?!
- Комисија је добила надлежност Колегијума (допунски испити, стари члан 10)
- Један од предлога за промену; "Комисију за упис на докторске студије предлаже Колегијум докторских студија, именује Наставно-научно веће Физичког факултета, а чине је: продекан за науку и најмање два наставника који учествују у реализацији програма докторских студија и који испуњавају услове за ментора."
- Постојао је и предлог пријемног испита или интервјуа за докторске студије

Члан 14 новог правилника (15 у старом)

Ментор студија и потенцијални ментор

Члан 14.

При упису кандидат бира ужу научну област, предлаже ментора студија и прибавља његову сагласност. **Комисија за упис на докторске студије** одређује ментора студија за сваког кандидата.

Ментор студија усмерава и упућује студента у научне садржаје које је потребно савладати, стара се о благовременом полагању испита и напретку кандидата и помаже у избору потенцијалног ментора. Ментор студија може, али не мора бити и ментор при изради докторске дисертације.

Студент уз консултације са ментором студија прави избор предмета из своје научне области. Студент, уз одобрење координатора уже научне области, може да изабере предмете из друге уже научне области, али мора да положи бар половину испита (односно да оствари бар 30 ЕСПБ) из своје уже научне области.

Потенцијални ментор заједно са студентом учествује у плану истраживања, формулисању теме докторске дисертације, припреми пријаве теме и семинарског рада и другим активностима везаним за докторске студије.

Ментор студија и потенцијални ментор

Члан 15.

При упису кандидат бира ужу научну област, предлаже ментора студија и прибавља његову сагласност. После уписа Колегијум докторских студија одређује ментора студија за сваког кандидата.

Ментор студија усмерава и упућује студента у научне садржаје које је потребно савладати, стара се о благовременом полагању испита и напретку кандидата и помаже у избору потенцијалног ментора. Ментор студија може, али не мора бити и ментор при изради докторске дисертације.

Студент уз консултације са ментором студија прави избор предмета из своје научне области. Студент, уз одобрење координатора уже научне области, може да изабере предмете из друге уже научне области, али мора да положи бар половину испита (односно да оствари бар 30 ЕСПБ) из своје уже научне области.

Потенцијални ментор заједно са студентом учествује у плану истраживања, формулисању теме докторске дисертације, припреми пријаве теме и семинарског рада и другим активностима везаним за докторске студије.

- Надлежност са Колегијума на Комисију
- Није јасно да ли је потенцијални ментор и ментор студија или не?
- Уствари овај део и наредни, није јасна мотивација.
 - Постоје три нивоа ментора, ментор студија, потенцијални ментор и ментор
 - Док разумем да је ментор особа која је одређена процедуром, није јасно зашто је раздвојен ментор студија од потенцијалног ментора?
 - Такође, у члану 16 није јасно на кога се од ова три мисли (или на сва три)

Члан 16 новог правилника (17 у старом)

Члан 16.

За **ментора** се може одредити: наставник Универзитета, истраживач изабран у научно звање који је запослен на **Факултету или Институту** у саставу Универзитета, професор емеритус Универзитета, члан САНУ који је пре пензионисања имао наставно или научно звање.

Менторство се изузетно може расподелити на два ментора. Ово је обавезно за интердисциплинарне, мултидисциплинарне и трансдисциплинарне студијске програме и теме. Уколико ментор није запослен на Факултету или Институту у саставу Универзитета у Београду, тада је обавезно да други ментор буде запослен на Факултету или Институту у саставу Универзитета у Београду. Ментор истовремено може да води највише три студента на докторским студијама.

Ментор студија и ментор докторске дисертације морају да имају најмање 5 објављених радова са SCI листе из уже научне области којој припада тема докторске дисертације у последњих 10 година, од чега бар 3 у последњих 5 година у

међународним часописима категорије M21-M23, чији је импакт фактор већи од 1, односно 0,5 за уже научне области Метеорологија и Настава физике.

Члан 17.

За ментора се може одредити: наставник Универзитета, истраживач изабран у научно звање који је запослен на институту у саставу Универзитета, професор емеритус Универзитета, члан САНУ који је пре пензионисања имао наставно или научно звање.

Менторство се изузетно може расподелити на два ментора. Ово је обавезно за интердисциплинарне, мултидисциплинарне и трансдисциплинарне студијске програме и теме.

Ментор истовремено може да води највише три студената на докторским студијама.

Ментор студија и ментор морају да имају најмање 5 објављених радова са SCI листе из уже научне области којој припада тема докторске дисертације у последњих 10 година, од чега бар 3 у последњих 5 година у водећим међународним часописима. Под водећим међународним часописима подразумевају се часописи чији је импакт фактор већи од 1, односно 0,5 за уже научне области Метеорологија и Настава физике.

➤ Правило о три студента није било испоштовано претходних година

Члан 21 (22 у старом)

Правилник УБ

Комисија за оцену *научне заснованости* теме докторске дисертације

Члан 21.

Кандидат који је одбранио семинарски рад пријављује Наставно-научном већу Физичког факултета коначан назив **докторске дисертације** и **име** ментора. Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и одређивање ментора именује Наставно-научно веће на предлог **Колегијума докторских студија**.

Комисију чине најмање три наставника и истраживача из научне области из које је тема докторске дисертације и који испуњавају услове из Стандарда, од којих бар један, али не више од половине чланова није у радном односу на Факултету.

Предложени ментор може бити члан Комисије.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Наслов и сама докторска дисертација могу бити **написани** и на **енглеском језику**.

Комисију треба да предлаже Колегијум и по старом правилнику, али ја се не сећам да то радимо?!

- По мом мишљењу погрешно је да ментор буде и члан комисије
 - Ово се понавља и у члану 25 и 29 (стари члан 26 и 30) где је преправљено са "ментор не може бити члан комисије" на "ментор може бити члан комисије"
- За језик, ја не могу да се сетим да ли смо уопште разматрали акредитацију на енглеском, у записнику са колегијума нема ништа о томе
 - На сајту на енглеском језику је програм из претходне акредитације
 - Нисам против писања на енглеском, али мора да буде јасније дефинисано

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

Члан 29.

Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације именује наставно-научно веће на предлог надлежног тела из члана 28. став 1. овог правилника.

Комисију чине најмање три наставника и истраживача из научне области из које је тема докторске дисертације и који испуњавају услове из Стандарда, од којих најмање један члан није у радном односу на факултету на којем је пријављена тема докторске дисертације.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Предложени ментор не може бити члан Комисије, уколико другачије није прописано општим актима факултета.

Члан 25.

Докторска дисертација се пише и брани на **српском** језику, односно на језику за који је студијски програм акредитован.

Докторска дисертација се може написати и/или бранити и на страном језику и ако се студије не реализују на том језику, под условом да чланови комисије за оцену, односно чланови комисије за одбрану докторске дисертације владају тим језиком, при чему се сачињава проширени апстракт на српском језику, а у складу са Статутом Универзитета.

Члан 24 (25 у старом)

Мишљење о испуњености услова за одбрану докторске дисертације даје Колегијум докторских студија и предлаже Комисију за оцену докторске дисертације. Продекан за науку је овлашћен да у име Колегијума провери испуњеност услова за одбрану докторске дисертације.

- У старом правилнику (нисам сигурна да се пошује) је Колегијум давао мишљење
- 6 примерака док је још увек радна верзија
- Мислим да би требало формулисати на тај начин да тек после унетих примедби комисије кандидат доставља коначну штампану верзију у неколико примерака
- Друга ствар је да се уводе ове провере и да ментори буду свесни тога

Подношење докторске дисертације на оцену

Члан 24.

По урађеној докторској дисертацији и верификацији резултата дисертације кроз публикавање најмање два оригинална рада у међународним часописима категорије M21-M23 из физике односно метеорологије, кандидат подноси захтев за преглед и оцену дисертације. Међународни часописи морају да имају импакт фактор већи од 1 за научну област Физика, односно 0,5 за уже научне области Метеорологија и Настава физике. Уз дисертацију кандидат подноси писану сагласност ментора да може поднети докторску дисертацију на оцену. Радови морају да припадају ужој научној области из које је тема докторске дисертације и не могу за исту сврху бити коришћени у другим дисертацијама.

Продекан за науку је овлашћен да у име Наставно-научног већа провери испуњеност услова за одбрану докторске дисертације.

■ Кандидат подноси урађену докторску дисертацију у шест примерака и у електронској верзији, и доставља је Факултету.

Стручне службе Факултета шаљу електронску верзију докторске дисертације на проверу аутентичности коришћењем сервиса Ithenticate.

Ментор докторске дисертације добија мејл са информацијом да је дисертација прегледана, линк и креденцијале помоћу којих приступа извештају. Ментор докторске дисертације је дужан да достави Факултету извештај о резултатима провере аутентичности у року од 10 дана.

Остало (мање примедбе)

Подношење пријаве теме докторске дисертације

Члан 20.

До краја **четвртог или у петом семестру**, после положених свих испита предвиђених планом докторских студија сем евентуално једног, кандидат предлаже Колегијуму докторских студија тему докторске дисертације са оквирним називом и образложењем изложеним у семинарском раду и ментора.

- Члан 20 - нисам сигурна да се ово поштује? Битно због избора и звање истраживач сарадник

Сумирано и неки предлози за наредне године

- Значајно смањивање надлежности Колегијума, односно пребацивање на ННВ ставља остале институције у подређени положај (пored наведених, такође у члану 9, 12, 18, 25
 - Може да доведе до краја заједничких студија и оснивања нових школа докторских студија
 - Као подсетник, уведени су доценти у наставу на докторске студије пошто постоји правилник (?!) да не може више од одређеног процента да буде наставника ван факултета
- Предлог Антуна да се оногући одбрана тезе ван факултета није наишла на подршку у претходним коментарима
 - ”По добијеној сагласности Већа природно-математичких наука може да се приступи јавној одбрани дисертације. Кандидат брани докторску дисертацију пред Комисијом за одбрану докторске дисертације у једној од научних установа из члана 2.”
 - У члану 31 не пише експлицитно да треба да буде на факултету